

Lijst van aandachtspunten Machineveiligheid en lawaai

Machineveiligheid

- ✓ Voor alle apparatuur, zowel met als zonder CE-markering, moet de instelling een Risico-inventarisatie en -evaluatie Arbeidsmiddelen (laten) uitvoeren. Onderzoek hierbij voor deze apparatuur welke latente gevaren aanwezig kunnen zijn en welke risico's hieruit kunnen voortvloeien. Dit geldt zowel voor het gebruik door de werknemers als door cliënten in een therapeutische setting.
 - Stel een rapport op met adviezen over de te nemen maatregelen om het gevaar weg te nemen of het risico terug te brengen.
 - Verwijder machines die niet meer in gebruik zijn.
 - Realiseer je dat de risico's bij het werken met machines ook optreden bij creatieve therapie. Beleid op grond van 'Machineveiligheid' zal ook gericht moeten zijn op machinegebruik binnen de creatieve therapie. Maak een bewuste keuze welke machines worden ingezet bij creatieve therapie.
- ✓ Ga allereerst na of je de risico's die verbonden zijn aan het werken met machines/apparaten kunt elimineren. Als dat niet kan, verklein dan de risico's door afschermingen of beveiligingsinrichtingen aan te brengen.
- ✓ Schaf alleen machines aan die voorzien zijn van de Europese CE-markering en een Nederlandse handleiding/gebruiksaanwijzing. Als de CE-markering is aangebracht, de apparatuur nadien niet is aangepast of uitgebreid en er een Nederlandstalige gebruiksaanwijzing aanwezig is, dan mag worden aangenomen dat het apparaat an sich voldoende veilig is.
- ✓ Bij machines en apparaten met een CE keurmerk is een bepaald beschermingsniveau ingebouwd. Leg vast dat deze niet aangepast mogen worden en dat alle beveiligingen intact moeten blijven. Daarnaast is soms gewenst om aanvullende veiligheid aan te brengen of anderszins aanpassingen te doen. Let daarbij op dat dit de oorspronkelijke veiligheid niet aantast (het CE vervalst bij modificaties). Laat een deskundige machineveiligheid de modificatie beoordelen op veiligheid en CE-conformiteit (laat dit ook doen bij aanschaf tweedehands apparatuur).
- ✓ Maak afspraken over het omgaan met storingen en regel daarin de bevoegdheden om storingen op te lossen, onderdelen te vervangen/om te stellen en onderhoud te plegen.
- ✓ Houd de gebruiksaanwijzing/handleiding beschikbaar voor de werknemers die de machine gebruiken. Deze bevat informatie over de werking, het onderhoud, de gebruiksinstructies en de eventuele vervanging van onderdelen.

Bediening van machines

- ✓ Zorg voor een actuele instructiekaart per machine/apparaat op basis van de gebruiksaanwijzing.
- ✓ Let er bij de bediening van machines op dat een machine op een veilige en snelle wijze kan worden stopgezet en dat de energiebron veilig kan worden afgesloten. Waar nodig is hiervoor een noodstop aan te brengen.

- ✓ Zorg er verder voor dat de machine gemakkelijk toegankelijk is, goed herkenbaar en eenvoudig te bedienen is, een stopopdracht voorrang heeft boven een startopdracht, is voorzien van noodstop(pen).
- ✓ Let er op dat noodstoppen goed herkenbaar/ zichtbaar/ bereikbaar zijn.
- ✓ Train/ instrueer werknemers hoe machines bediend moeten worden, inclusief de beveiligingsinrichtingen en noodstopvoorzieningen.
- ✓ Draag altijd een veiligheidsbril bij werken met of in de buurt van werk waar onderdelen kunnen wegschieten zoals bij verspanende bewerkingen (boren, slijpen, schuren, zagen) of hoge druk (perslucht, pneumatisch gereedschap, spijkeren, oliedruk).

Controle en onderhoud van machines en arbeidsmiddelen

- ✓ Stel een onderhoudsbeleid op met aandacht voor de technische staat van onderhoud van de machines, maar ook de organisatie rondom onderhoud en de veiligheidscultuur en het veiligheidsbewustzijn van de onderhoudsmonteurs.
- ✓ Stem goed af met een keurmeester waar hij naar moet kijken.
- ✓ Controleer de machines periodiek en afhankelijk van onderhevige invloeden die leiden tot verslechtering, op correcte werking van noodstoppen en aanwezigheid van afschermingen. Leg dit vast in een onderhoudsboek.
- ✓ Keur/inspecteer hijs- en hefmiddele en heftrucks periodiek en afhankelijk van onderhevige invloeden die leiden tot verslechtering. Als een machine intensief gebruikt wordt, voer de keuring/inspectie dan vaker uit. Een keer per jaar is het minimum. Leg alle keuringen schriftelijk vast.
- ✓ Keur alle elektrische handgereedschappen en elektrisch aangedreven machines periodiek en afhankelijk van onderhevige invloeden die leiden tot verslechtering, volgens NEN-3140 en leg alle keuringen schriftelijk vast.
- ✓ Keur ladders en huishoudtrappen periodiek en leg alle keuringen schriftelijk vast.

Voorkomen van beknelling/ snijden

- ✓ Bij machines en apparaten met een CE keurmerk is een bepaald beschermingsniveau ingebouwd. Leg vast dat deze niet aangepast mogen worden en dat alle beveiligingen intact moeten blijven. Daarnaast is soms gewenst om aanvullende veiligheid aan te brengen of anderszins aanpassingen te doen. Let daarbij op dat dit de oorspronkelijke veiligheid niet aantast (het CE vervalst bij modificaties). Laat deskundige machineveiligheid de modificatie beoordelen op veiligheid en CE-conformiteit (laat dit ook doen bij aanschaf tweedehands apparatuur).
- ✓ Voorzie gevaarlijke plaatsen bij machines (zoals bewegende delen en scherpe messen) van afscherming (hekken, inloopbeveiliging, beschermkappen) en sluit openingen af.
- ✓ Scherm zones af als er een risico bestaat dat er beknelling optreedt tussen onderdelen of tussen machine/werkstukken en andere objecten of als je geraakt kunt worden door bewegende delen.
- ✓ Let erop dat de afschermingen geen bijkomende gevaren (b.v. scherpe randen) met zich meebrengen.
- ✓ Plaats de afschermingen zo dat ze niet op eenvoudige wijze omzeild of buiten werking gesteld kunnen worden. Zorg dat ze het zicht niet belemmeren en dat ze voldoende ver van de gevaarlijke zone verwijderd zijn.
- ✓ Voorzie gevaarlijke plaatsen of gevaarlijke machineonderdelen van borden of stickers met waarschuwingsteksten.
- ✓ Scherm de aandrijvingen van mechanisch (hand-) gereedschap en andere apparatuur volledig af.

Gevaar voor elektrocutie

- ✓ Wijs een installatieverantwoordelijke aan die beheerder is van alle (wijzigingen en onderhoud) elektrische installaties.
- ✓ Laat elektrotechnische werkzaamheden, het aansluiten of veranderen van elektra en beoordelingen van elektrische onderdelen van installaties/ machines/ apparatuur alleen verrichten door voldoende deskundig en bevoegd/ erkend personeel.
- ✓ Zorg dat alle stroomvoerende delen voldoende zijn afgeschermd en dat geen onbevoegden in de schakelkasten kunnen komen (afsluitbaar, alleen bevoegde personen hebben een sleutel).
- ✓ Hang bij elektrische schakelkasten actuele schema's op.
- ✓ Zorg ervoor dat het ontwerp, de aanleg, het onderhoud en installatie en de bedrijfsvoering volledig voldoet aan de NEN-normen 1010/ 3140/ 50110.
- ✓ Leg elektrische onderdelen en voorzieningen van machines spat- en waterdicht aan wanneer er vochtige omstandigheden kunnen zijn (sproeien, (afwas-)keuken, sanitaire ruimtes, zwembadruimtes) in die ruimte.
- ✓ Voorzie de armaturen van een doelmatige beschermkap of gebruik lampen die geen splinters af kunnen geven bij breuk.
- ✓ Neem in huisregels op dat beschadiging van bedrading, leidingen en schakelaars meteen gemeld wordt en onmiddellijk gerepareerd moet worden (of buiten werking gesteld).

Geluidsrisico's en geluidsniveaus

- ✓ Onderzoek op welke werkplekken/bij welke werkzaamheden hoge geluidsniveaus voorkomen, hoe hoog de geluidsniveaus zijn en welke werknemers (ook cliënten) eraan worden blootgesteld, gedurende hoeveel tijd (dagdosis). Vraag ondersteuning van een deskundige (arbeidshygiënist, veiligheidskundige, arbodienst).

Tref bij geluidsniveau van meer dan 80 dB(A) (dat is schadelijk lawaai) de volgende maatregelen:

- ✓ Bekijk of machines en apparaten te vervangen zijn door typen die minder geluidsbelasting veroorzaken.
- ✓ Plaats geluidsbronnen zoveel mogelijk buiten de werk- of verblijfsruimten.
- ✓ Breng waar mogelijk geluidsisolatie aan, beperk de trillingsoverdracht of zorg voor compartimentering.
- ✓ Stel medewerkers zo kort mogelijk bloot aan lawaai en stel zo min mogelijk medewerkers bloot door scheiding van ruimtes en organisatorische maatregelen.
- ✓ Verstrek gehoorbescherming aan werknemers (ook cliënten) die werken op plaatsen met een geluidniveau van meer dan 80 dB(A) (gehoorkappen of otoplastieken). Otoplastieken zijn per persoon op maat gemaakte gehoorbescherming. Zij hebben een lange levensduur, zijn zeer comfortabel (mits goed aangemeten en vervaardigd), de demping is naar behoefte instelbaar. In verband met de continue groei van het oor, dient een keer per vier jaar te worden vastgesteld of de otoplastieken nog wel voldoende bescherming bieden.
- ✓ Bij meer dan 85 dB(A) zijn werknemers/cliënten verplicht de gehoorbescherming te dragen.
- ✓ Markeer (via borden of stickers) zones/apparaten met een geluidniveau van hoger van 85 dB(A) met pictogrammen.
- ✓ Geef werknemers (ook cliënten) voorlichting over de geluidsrisico's en gehoorbescherming.
- ✓ Bied audiometrisch onderzoek (gehoortesten) aan bij werknemers die worden blootgesteld aan hoge geluidsniveaus (gemiddelde belasting >80 dB(A)).

